

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 129

37te Møde.

Torsdagen den 19de Marts.

(Fortf.)

David (fortf.): Det er derfor, at man med Hensyn til Rugbrød, som er det fornemste Næringsmiddel for den Fattige, ingenlunde, efter at Rugbrødsbagerne ere etablerede i stor Mængde, kan sige, at Eneberettigelsen finder Sted, og det kan derfor heller ikke siges, at denne i nogen betydelig Grad kan have bidraget, til at fordyre Brodet, og hvad det i Serdeleshed angaaer, som man har omtalt, at Brodprisen i 1846 og 1847 skulde være bleven fordyret ved Bagerens Egoisme eller ved Higen efter Vinding fra deres Side paa en Tid, da den almindelige Nød vilde have gjort det saa meget mere uadelværdigt, saa troer jeg ikke at burde tilbageholde det Vidnesbyrd, at det dengang paa det Nøiagtigste blev undersøgt, om virkelig Prisen paa Rugbrød i Kjøbenhavn stillede sig i nogen mærkelig Grad høiere, end den ved den frie Concurrence vilde gjøre det. Jeg var dengang Medlem af Magistraten, og jeg veed derfor, at det dengang blev sat under Dvæstion, om ikke enten Magistraten for offentlig Regning skulde lade bage Rugbrød eller ogsaa, om man skulde overdrage det til Private i det mindste interimistisk at bage det Brod, til hvilket man senere udgav Brodtegn, hvorfor det kunde kjøbes hos Laugsbagerne. Men det stillede sig saaledes, at man ikke fandt Regning ved at gjøre dette, og det er ikke mere end hvad jeg skylder Sandheden og Bagerlauget, mod hvis Protest jeg nu vil have min Stemme, at erklære, at de paa ingen Maade i 1846 og 1847 kunne siges, at have draget en ubillig eller endog en mærkelig Fordeel af de daværende Conjuncturer (Hør!). Ligesaalidt troer jeg, at det kan siges at Bagerens Eneberettigelse staaer ligeoverfor 100,000 fattige Borgere eller Indvaanere i Kjøbenhavn; thi

med Hensyn til Rugbrød har deres Eneberettigelse, efterat Rugbrødsudsalg og Rugbrøds Tilslavning er overdragen til en stor Mængde Rugbrødsbagerne, ikke meget at betyde.

Efterat have forudskiftet disse Bemærkninger skal jeg nu henvende mig til Sagen, og det saa meget mere, som der navnlig af en Kjøbenhavns Rigsdagsmand og af den Taler, som sidst satte sig (Rotwitt), er blevet ytret Anskuelser, som jeg paa ingen Maade kan billige. For det første synes det mig, at man opfaste Spørgsmaal, om virkelig den nærværende Tilstand er saaledes, at man ikke nok kunde finde sig i at see den forlangt eller idetmindste, at man ikke kunde gaae ind paa dens Ophævelse, hvis det fandtes, at Erstatningssummen, som skulde gives Bagerne, maatte være meget stor eller kunde have nogensomhelst Betydning. Denne Anskuelse kan jeg paa ingen Maade gaae ind paa; for det første fordi man derved kommer i ligefrem Modsigelse med Grundlovens Bestemmelse § 88: „at alle Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv, som ikke ere begrundede i det almene Vel, skulle ophæves ved Lov.“ Men jeg kan dernæst saa meget mindre være enig i hiin Anskuelse, som jeg ikke blot holder mig til det Argument, som kan hentes fra Grundloven i Almindelighed, men det er ogsaa mig klart, at her foreligger et Tilfælde af en ganske særegen Natur, der fordrer, at det endnu langt snarere maa søges afgjort ved Næringsagen i sin Heelhed. Man maa nemlig erindre, at, medens alle andre Næringer i Hovedstaden have udviklet sig i Forhold omtrent til Folkemængdens Stigen, er Bagerlauget med Hensyn til de Næringsdrivendes Antal blevet staaende paa det samme Punkt, hvorpaa det stod i 1739. Naar vi tage Fortegnelsen over Laugenes Medlemmer i 1743, og det er det Aar, som ligger 1739 nærmest, for hvilket vi have en detailleret Fortegnelse over